

Nr 50.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående inlösen av en fastighet i den s. k. Djurgårdsstaden; given Stockholms slott den 3 februari 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 februari 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet Hansson anför:

Genom avtal den 12 mars 1917 mellan kronan och Stockholms stad försålde staden till kronan bland annat ett område i den s. k. Djurgårdsstaden, omfattande tomter, gatumark och utfyllningar i saltsjön.

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 42 häft. (Nr 50.)

Genom förvärvet av nämnda område avsågs från kronans sida bland annat att bereda möjlighet för en förflyttning till området av nuvarande varvsanläggningar å Skeppsholmen eller Galärvarvet. Avtalet i fråga innefattade tillika överlåtelse å kronan av staden tillkommande förköpsrätt till vissa amiralitetskrigsmanskassan förut tillhöriga tomter i Djurgårdsstaden, däribland tomten nr 5, efter 1810 års nummerordning, i kvarteret Kyrkogården.

Nämnda avtal, vilket godkändes av 1918 års lagtima riksdag, är såsom bilaga fogat vid propositionen nr 102 till samma riksdag.

Fråga har nu uppkommit om begagnande av omförmälda förköpsrätten till tomten nr 5 i kvarteret Kyrkogården.

Denna tomt, vilken är belägen å fri grund, är på tre sidor omsluten av det ägoområde, som genom meranämnda avtal inköpts av kronan. Dessa tre sidor gränsa, den norra till Bergsgränden, den västra till tomten nr 4 i samma kvarter och den södra till Östra Varvsgatan. Med sin återstående, östra sida gränsar tomten till Breda gatan, vilken tillhör Stockholms stad. Å tomten, som innehåller en areal av 238,8 kvadratmeter, äro uppförda ett trähus i två våningar samt diverse uthus. Huvudbyggnaden innehåller 9 lägenheter om tillhopa 18 eldstäder. Fastigheten, å vilken lagfart den 19 augusti 1918 meddelats sterbhusdelägarna efter änkan Regina Vilhelmina Jonsson, född Persdotter, är för år 1919 taxeringsvärderad till 38,000 kronor.

Bemälda sterbhusdelägare hembjödö under år 1919 i skrivelse till varvschefen vid flottans station i Stockholm ifrågavarande fastighet till inköp av kronan för en köpeskilling av 45,000 kronor, vilket belopp de senare förklarade sig vilja nedsätta till taxeringsvärdet eller 38,000 kronor. I skrivelse till varvschefen den 15 oktober 1919 meddelade emellertid marinförvaltningen, att ämbetsverket icke funne framställningen föranleda någon ämbetsverkets åtgärd.

Genom preliminärt köpekontrakt av den 26 april 1921 har handlanden Axel Ofverstén i Stockholm av bemälda sterbhusdelägare inköpt ifrågavarande fastighet för en köpeskilling av 34,500 kronor, vilken skulle gäldas sålunda, att köparen övertog betalningsansvaret för i fastigheten in-tecknad gäld å 14,500 kronor samt erlade återstoden, 20,000 kronor, kontant.

Sedermera har Överstén i skrivelse den 10 maj 1921 till direktionen över amiralitetskrigsmanskassan (numera benämnd flottans pensionskassa), under hänvisning till berörda köpekontrakt, hembjudit fastigheten till inlösen under anhållan tillika, att, därest lösningsrätten icke begagnades, fastigheten måtte överlätas å honom.

Med skrivelse den 29 september 1921 har marinförvaltningen till Kungl. Maj:t överlämnat till ärendet hörande handlingar.

I yttrande till marinförvaltningen över det av Överstén gjorda hembudet har *varvschefen vid flottans station i Stockholm* anført, att det av kronan nu innehavda markområdet i Djurgårdsstaden otvivelaktigt skulle genom inlösen av här ifrågavarande fastighet ökas i värde, och syntes det dessutom böra vara för kronan angeläget att, för möjliggörande av ett framtida planenligt utnyttjande av området i dess helhet, detsamma bleve så vitt möjligt oberört av privata intressen. Det begärda priset å egendomen, som tidigare hembjudits kronan för inlösen och år 1919 haft ett taxeringsvärde av 38,000 kronor, hade nu från 45,000 kronor nedgått till 34,500 kronor, varav kontant erfordrades blott 20,000 kronor, som utan svårighet kunde tagas från Stockholms varvs byggnadsfond.

Då synnerligen stora skäl föreläge för att kronan nu borde göra sin lösenrätt gällande och förvärva fastigheten i fråga, finge varvschefen tillstyrka det gjorda hembudets antagande.

För egen del har *marinförvaltningen* i sin berörda skrivelse den 29 september 1921 anført, att ifrågavarande fastighet hade inköpts från dåvarande amiralitetskollegium den 18 januari 1769, och hade vid upplåtelsen stadgats, att tomten överläts »med det förbehåll, att om ägendomen med dess åbyggnad framdeles vidare skulle gå till försäljning, densamma då förut bör Amiralitetskrigsmankassan hembjudas, som alltid äger preference till lösen emot ärläggande af hwad en annan derföre biuder».

Sedermera hade förköpsrätten till fastigheten övergått till Stockholms stad och från staden, enligt villkoren i avtal om vissa markbyten m. m. den 12 mars 1917 mellan kronan och staden, till Kungl. Maj:t och kronan.

Även marinförvaltningen ansåge, att kronan borde inlösa den hembjudna fastigheten till det pris, som Överstén därför bjudit. Det måste betraktas som önskvärt att få kronans olika markområden på södra Djurgården såvitt möjligt samlade till ett helt, vilket icke kunde ske utan förvärvande av mellanliggande områden. För områdets likviderande syntes Stockholms varvs byggnadsfond böra tagas i anspråk. Som emellertid denna fond icke utan riksdagens samtycke torde kunna användas till andra ändamål än riksdagen redan medgivit och som funnes återgivna i reglemente för byggnadsfonden den 26 september 1919, torde frågan böra föreläggas riksdagen.

På grund härav hemställde marinförvaltningen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att av Stockholms varvs byggnadsfond finge användas ett belopp av 34,500 kronor till förvärvande åt kronan av ifrågavarande fastighet.

Departements-
chefen.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, är ifrågavarande fastighet på alla sidor utom en omsluten av det ägoområde, kronan inköpt genom avtalet den 12 mars 1917. Oavsett det sätt, varpå nämnda ägoområde i framtiden må vinna användning, torde därför förvärvande av fastigheten i fråga medföra en under alla förhållanden önskvärd avrundning av kronans ägovälde, vilken, såsom varvschefen framhållit, även torde giva ökat värde åt det i kronans ägo redan befintliga området. Vid dessa förhållanden och då den köpeskilling, 34,500 kronor, varom överenskommits i det till grund för hembudet liggande köpekontraktet om fastigheten, icke synes oskälig, tvekar jag ej att tillstyrka, att, med begagnande av förköpsrätten, fastigheten inlöses av kronan.

Marinförvaltningen har föreslagit, att medel för ändamålet skulle beredas från Stockholms varvs byggnadsfond. Rörande tillkomsten av denna fond och villkoren för dess användande tillåter jag mig hänvisa till den i propositionen nr 44 till 1921 års riksdag (sid. 2 och 3) härutinnan lämnade redogörelse. Då, enligt mig lämnad uppgift, å fonden finnes disponibelt ett belopp av 305,000 kronor, torde hinder icke möta att av fondens medel bestrida kostnaderna för inlösen av fastigheten. Härtill erfordras emellertid, såsom framgår av nämnda redogörelse, riksdagens medgivande.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att för inlösen av fastigheten nr 5, efter 1810 års nummerordning, i kvarteret Kyrkogården i den s. k. Djurgårdsstaden må från Stockholms varvs byggnadsfond tagas i anspråk ett belopp av högst 34,500 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Eric Baad-Heimer.